Hukuk Bölümü 2009/277 E., 2010/112 K.

"İçtihat Metni"

Davacı vekili, davacının Bartın Ziraat Odası'nda 1.3.1998 tarihinde işe başladığını, aralıksız süren çalışmasının davalılarca geçerli bir neden olmaksızın 2007 yılında sona erdirildiğini, davacının son olarak genel sekreter vekili görevi yaptığını, iş akdinin haksız ve kötüniyetle feshedilmesi gözönüne alınarak fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla ve ihbar tazminatına yasal faiz diğer tüm alacak kalemlerine işten çıkarma tarihinden (mümkün görülmez ise ihtar tarihinden) geçerli olmak üzere en yüksek banka mevduat faizi uygulanarak 500.00.-YTL kıdem tazminatının, 1.000.- YTL ihbar tazminatının, 1.000.-YTL kötüniyet tazminatının, 1.000.-YTL günlük fazla mesai alacağının ve 500.-YTL ücretli izin alacağının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 15. İŞ MAHKEMESİ; 3.3.2009 gün ve E:2008/654, K:2009/147 sayı ile, davacı vekili dava dilekçesinde, müvekkilinin davalılardan Bartın Ziraat Odası'nda 1.3.1998 tarihinde işe girdiğini, aralıksız süren çalışmasının davalılarca geçerli bir neden olmaksızın 2007 yılında sona erdirildiğini, işverenin İş Kanunu'nun 26. maddesinde yer alan derhal fesih kuralını ihlal ettiğini ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 500.-TL kıdem, 1.000.-TL ihbar, 1.000.-TL kötü niyet, 1.000.-TL günlük fazla mesai, 500.-TL ücretli izin alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ettiği, davalı Türkiye Ziraat Odası Başkanlığı vekilinin cevap dilekçesinde; haksız ve yersiz açılan davanın reddini talep ettiği, davalı Bartın Ziraat Odası vekiline usulüne uygun olarak dava dilekçesi tebliğ edildiği, dava hakkında beyanda bulunulmadığı, davanın ihbar tazminatı, kıdem tazminatı, kötü niyet tazminatı, yıllık izin ücreti ve fazla mesai ücreti alacağına ilişkin bir dava olduğu, ancak, davacının davalılardan Bartın Ziraat Odası Başkanlığı nezdinde genel sekreter vekili olarak çalıştığı, davacının bu konumu itibariyle statü hukukuna tabi olduğu, zira; kendisinin memur olarak çalıştığı, dosyada bulunan Danıştay 8. Dairesi'nin 27.10.1986 tarih ve 1986/119 Esas, 1986/463 Karar sayılı ilamında da, davacı ile aynı statüde çalışan kişinin konumunun statü hukukuna tabi kamu personeli sayıldığı, Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarının da aynı doğrultuda olduğu, dolayısıyla, davacının konumu itibariyle Mahkemelerinin görevli olmadığı, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek, görevsizlik kararının kesinleşmesi halinde talep halinde dosyanın görevli Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Karar gereği davacı vekilinin istemi üzerine dosyanın gönderildiği ANKARA 9. İDARE MAHKEMESİ; 13.7.2009 gün ve E:2009/537 sayı ile, davanın, Bartın Ziraat Odası'nda genel sekreter vekili olarak görev yapmakta iken iş akdi feshedilen davacı tarafından, 500,00YTL kıdem tazminatı, 1.000,00YTL ihbar tazminatı, 1.000,00YTL kötüniyet tazminatı, 1.000,00YTL günlük fazla mesai alacağı ve 500,00YTL ücretli izin alacağı olmak üzere toplam 4.000,00YTL'nin ihbar tazminatına yasal faiz, diğer tüm alacak kalemlerine işten çıkarma tarihinden (mümkün görülmez ise ihtar tarihinden) geçerli olmak üzere en yüksek banka faizinin uygulanarak davalı idarelerden tahsiline karar verilmesi istemiyle açıldığı, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 73. maddesinde, oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olduğunun belirtildiği, geçici 12. maddesinde ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağı hükmüne yer verildiği, dava dosyasının incelenmesinden; Bartın Ziraat Odası'nda genel sekreter vekili olarak görev yapmakta iken iş akdi fesh edilen davacının, 500,00YTL kıdem tazminatı, 1.000,00YTL ihbar tazminatı, 1.000,00YTL kötüniyet tazminatı, 1.000,00YTL günlük fazla mesai alacağı ve 500,00YTL ücretli izin alacağı olmak üzere toplam 4.000,00YTL'nin ihbar tazminatına yasal faiz, diğer tüm alacak kalemlerine işten çıkarma tarihinden (mümkün görülmez ise ihtar tarihinden) geçerli olmak üzere en yüksek banka faizinin uygulanarak davalı idarelerden tahsiline karar verilmesi istemiyle Ankara Nöbetçi İş Mahkemesine dava açtığı, Ankara 15. İş Mahkemesi'nin 3.3.2009 tarih ve E:2008/654, K:2009/147 sayılı kararıyla; Mahkemelerinin görevsizliğine, dava dilekçesinin görev yönünden reddine, görevsizlik kararının kesinleşmesi durumunda talep halinde dosyanın görevli Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, söz konusu karar üzerine davacı vekili tarafından 6.3.2009 tarihinde Ankara 15. İş Mahkemesi'ne verilen dilekçe ile dosyanın kesinleşmesini takiben görevli Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesinin istenilmesi üzerine dosyanın Mahkemelerine gönderildiğinin anlaşıldığı, olayda, 5174 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan ve kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, günlük fazla mesai alacağı ve ücretli izin alacağına ilişkin uyuşmazlığın yukarıda yer alan Kanun hükmü uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesinin icap ettiği gerekçesiyle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve davanın Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 3.5.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olup, usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, Bartın Ziraat Odası'nda genel sekreter vekili olarak görev yaparken işten çıkartılan davacı tarafından, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, günlük fazla mesai alacağı ve ücretli izin alacağının faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 128. maddesinde, "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" ve 135. maddesinde, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir" denilmiştir.

6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 1. maddesinde(Değişik: 3/6/2004-5184/1 md.), "Ziraat odaları, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplin ve ahlâkını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin meslekî hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır", 15. maddesinde(Değişik: 3/6/2004-5184/14 md.), "Oda genel sekreteri, en az fakülte veya yüksek okul mezunları arasından yönetim kurulunca seçilerek oda meclisince atanır. Zorunlu hallerde lise mezunları vekil olarak atanabilir.

Bu istihdamla ilgili usul ve esaslar tüzükte belirlenir" ve 38. maddesinde(Değişik: 3/6/2004-5184/33 md.), "Birlik ve odalarda istihdam edilenlerin işe alınma, çalıştırılma, sicil, atanma, yükselme, nakil, işten ayrılma ve çıkarılma, disiplin işlemleri, aylık ücret ve diğer tüm özlük hakları ile işten ayrılanlara ödenecek tazminatların usul ve esasları tüzükte gösterilir" hükmü yer almıştır.

Zıraat Odaları ve Zıraat Odaları Birliği Nizamnamesi'nin 45. maddesinde, "Ziraat Odalarında ve Ziraat Odaları Birliğinde çalıştırılacak kimseler iki sınıfa ayrılır:

a)

Memurlar;

b)

b)Hizmetliler", 47. maddesinde, "Hizmetlilerin vasıfları istihdam şartları, ücretleri İdare Heyetlerince tesbit ve odalarda, oda meclislerince ve Odalar Birliğinde birlik umumi heyetince tasdik edilir. 15 gün önce ihbar edilmek veya 15 günlük ücretleri ödenmek şartiyle bunların her zaman işlerine nihayet verilmesi caizdir ve 54. maddesinde, "Oda ve Odalar Birliği memurları, aşağıda yazılı sebepler dolayısiyle işten çıkarılırlar:

1 - 46 ncı maddenin a, b, c, d fıkralarında yazılı vasıflardan birini kayıp etmek;

2 - Vazifeden dolayı hürriyeti tahdit edici bir ceza ile mahküm olmak;

3 - Bir ayda 7, bir yılda 20 günden fazla mazeretsiz veya mezuniyetsiz vazifeye devam etmemek;

4 - Amirlerinin kanun ve nizamname hükümlerine uygun emir ve talimatlarını yerine getirmemekte israr etmek;

5 - İşinde kifayetsizliği maddi delillerle sabit olmak,

Yukarıda yazılı sebeplerden dolayı Odalar Birliği umumi katibi, birlik umumi heyeti karariyle ve diğer memurlar tayinlerindeki usule göre işten çıkarılırlar.

Bu madde hükümleri dairesinde işten çıkarılanlar, odalarda ve Odalar Birliğinde hiç bir vazifeye kabul edilmezler" denilmiştir.

Bu durumda, Bartın Ziraat Odası'nda genel sekreter vekili olarak görev yaparken işten çıkartılan davacı tarafından, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, günlük fazla mesai alacağı ve ücretli izin alacağının faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, davacının statüsü ve davalıların niteliği gözetildiğinde, idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin 13.7.2009 gün ve E:2009/537 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 3.5.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.